

Święto Kościoła tarnowskiego

Ziarno zasiane

Od niezwyklego akcentu rozpoczęły się główne obchody **225. rocznicy powstania diecezji**.

Podczas Mszy św. w katedrze 1 stycznia biskup tarnowski Wiktor Skworc w asyście biskupów pomocniczych, księży, sióstr zakonnych i świeckich zamiast homilii odczytał „Akt zawierzenia diecezji Matce Bożej”. Podobnie było we wszystkich parafiach diecezji.

Na glebie naszych serc

W akcie zostało przywołanych 13 miejscowości, z których pochodzili święci i błogosławieni, związani z diecezją. A więc: Tropie (Andrzej Świerad i Benedykt), Szczepanów (Stanisław BM), Stary Sącz (księżna Kinga), Lipnica Murowana (Szymon, Teresa i Urszula Ledóchowscy), Podegrodzie (ks. Stanisław Papczyński), Wał-Ruda i Zabawa (Karolina Kózkówna), Tarnów (ks. Roman Sitko), Nawojowa (s. Julia Rodzińska), Łącko (s. Celestyna Faron) i Zakliczyn (o. Krystyn Gondek). – Jesteśmy dumni z lato-

rowoce świętości, wzbogacając głębię naszych serc i przygotowując je na przyjęcie łaski. Chcemy ten dar dziejów wiary i pobożności naszych przodków przyjąć i rozwijać w duchu wspólnej, solidarnej odpowiedzialności – mówił biskup tarnowski.

Nie tylko Tuchów

Ponadto akt przywoływał miejsca, w których czczona jest Matka Boża w łaskami słynących wizerunkach, czyli sanktuaria. – Chciałem w ten sposób zjednoczyć ludzi, skupić ich uwagę na modlitwie tarnowskiego Kościoła – wyjaśnia bp Skworc. Istotnie, każdy mógł niejako siebie odnaleźć, słysząc kolejne miejscowości, w których jest sanktuarium

maryjne. A były to: Tarnów, Krużlowa, Porąbka Uszewska, Nowy Sącz, Tuchów, Zawada k. Dębicy, Okulice, Domoślawice, Odporyszów, Chorzelów, Mielec, Bochnia, Przydonica, Limanowa, Czarny Potok, Psierbiec, Pilzno, Grybów, Jamna, Bruśnik, Przeczycza, Szczyrzyc, Czermna i Borki Szczucińskie. – Gdy otwieramy dziś czas jubileuszu diecezji i patrzymy w przyszłość Kościoła, znaczoną nadzieją na nadejście nowego nieba i ziemi nowej, prosimy Cię, ucz nas, Maryjo, cierpliwego budowania królestwa Twojego Syna, siania ewangelicznego ziarna w głębi serc przyszłych pokoleń. Wstąp w nasze miasta i wsie, w nasze wspólnoty parafialne, wspólnoty ruchów i stowarzyszeń. Pozostań z nami i dla nas obrazem Kościoła, Nieskalanej Oblubienicy Boga, czuwającej i oczekującej na Jego ostateczne przyjście – prosił w imieniu całej diecezji bp Skworc.

Ks. Zbigniew Wielgosz

Modlitwa została wypowiedziana przed łaskami słynącą Pietą w tarnowskiej katedrze

w ciągu minionych wieków wydało

Pomocnicy Trzech Króli

Biskup Wiktor Skworc podziękował małym kolędnikom za zaangażowanie w akcję

JUBILEUSZ KOLĘDNIKÓW MISYJNYCH. 8 stycznia odbyło się w tarnowskim kościele pw. bł. Karoliny XIII Diecezjalne Spotkanie Kolędników Misyjnych. Wzięły w nim udział ponad 3 tys. dzieci z całej diecezji. – Od paru lat chodzimy z kolędą. Wymaga to trochę czasu, przygotowania, każdego dnia chodziliśmy po cztery godziny. Nie żał

czasu, bo robimy to, aby pomagać innym dzieciom – mówią Kinga Zając i Gabrysia Lekka z Bogumiłowic. – Cała moja wspólnota cieszy się, że może wraz z kolędnikami misyjnymi uczestniczyć w konkretny sposób w dziele misyjnym Kościoła powszechnego. Poza tym to jest doskonała metoda animacji misyjnej także dorosłych – prze-

konuje ks. Józef Pachut, proboszcz parafii Ziemniów. – To właśnie wy niesiecie Jezusowi to, czego dziś najbardziej potrzebuje, czego potrzebują siostry i bracia Jezusa, dzieci w dalekiej Afryce czy Ameryce Południowej. Dzięki wam nie są głodne, bo otrzymują

kubek ryżu z mlekiem; dostają lekarstwo; zeszyt, książkę; otrzymują radość i uśmiech. Przede wszystkim otrzymują ważną wiadomość: Bóg jest Miłością – powiedział przewodniczący spotkaniu bp Wiktor Skworc. **gb**

19 lat akcji

Akcja kolędników misyjnych rozpoczęła się w naszej diecezji w 1993 r. Uczestniczyło w niej wtedy 12 parafii. Zebrane ofiary dały sumę 5 tys. zł. W 2009 r. mali kolędnicy, których było już ponad 17 tys., zebrali 1 mln 145 tys. zł. W akcję włączyły się już 383 wspólnoty parafialne. Część pieniędzy odprowadza się do centrali Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, większość służy finansowaniu przedsięwzięć diecezjalnych misjonarzy. Efekty materialne akcji to m.in. wybudowanie Centrum Zdrowia, czyli szpitala w Bagandou w Republice Środkowoafrykańskiej, dom dla dzieci ulicy w Bimbo, w tym samym kraju, cztery przedszkola (Brazylia, Peru, Republika Konga), kilka szkół w Republice Konga, Ekwadorze i Republice Środkowoafrykańskiej, dom dla niepełnosprawnych w Rwandzie, 10 kaplic na terenie misji Bimbo, ponad 30 studni głębinowych w Republice Konga, Republice Środkowoafrykańskiej, Etiopii, Kamerunie, Zambii, 115 cystern na wodę w Brazylii (80 w stanie Bahia i 35 w Amazonii).

U źródeł wiary

ŚWIĘTO OCHRZCZONYCH. „Niedziela Chrztu Pańskiego przeżywana w Roku Jubileuszu erygowania diecezji stanowi wezwaniu dla duszpasterzy i wiernych świeckich, aby wrócić myślą do momentu własnego chrztu oraz zastanowić się nad pierwszym sakramentem inicjacji chrześcijańskiej i jego konsekwencjami” – czytamy w jubileuszowych materiałach duszpasterskich. 9 stycznia we wszystkich parafiach diecezji wierni odnowili przyrzeczenia chrzcielne. Główne uroczystości odbyły się w tarnowskiej katedrze. Biskup Wiktor Skworc, przewodnicząc Eucharystii, mówił o znaczeniu pierwszego sakramentu. – Święto Chrztu Pańskiego z jednej strony objawia Jezusa jako Syna Bożego posłanego

przez Ojca w mocy Ducha Świętego dla zbawienia człowieka. Z drugiej strony kieruje uwagę na rzeczywistość chrztu. Chrzest w Jordanie był uroczystym wprowadzeniem Jezusa w działalność mesjańską, której szczególnym rysem jest wypełnienie woli Ojca przez wydanie się w ofierze prześlągalnej za nasze grzechy. Pokorna solidarność z grzesznikami doprowadziła go do śmierci na krzyżu. To właśnie tam wysłużył nam łaskę zbawienia, która stała się naszym udziałem przez sakrament chrztu świętego. Świętując jubileusz powstania diecezji, chcemy dziękować Bogu za łaskę chrztu, zarówno naszego, jak i wielu pokoleń synów i córek Kościoła tarnowskiego w jego 225-letniej historii. **ak**

Całe rodziny z zapalonymi świecami odnawiały przysięgę chrzcielne

Rocznicowe zaproszenia

22 stycznia o godz. 11, parafia pw. Świętej Rodziny w Tarnowie – jubileusz Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego i Związku Sybiraków. Uroczystościom przewodniczyć będzie bp Wiesław Lechowicz; **23 stycznia** – we wszystkich parafiach diecezji jubileuszowa modlitwa o jedność chrześcijan w ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan; **25 stycznia o godz. 12**, katedra – jubileusz biskupów, rocznica ingressu biskupa tarnowskiego Wiktora Skworca. Uroczystościom przewodniczyć będzie kard. Stanisław Dziwisz wraz z biskupami metropolii krakowskiej.

GOŚĆ TARNOWSKI

tarnow@goscniedzielny.pl

ADRES REDAKCJI: 33-100 Tarnów,
ul. Katedralna 1
TELEFON/FAKS (14) 626 15 50
REDAGUJĄ: ks. Zbigniew Wielgosz
– dyrektor oddziału,
Grzegorz Brożek, Joanna Sadowska

HENRYK PRZONDZIONO

Papież Benedykt XVI

Jubileusz diecezji będzie dla Was czasem radości, która wyrazi się w dziękczynieniu za wielkie dzieła Boże, dokonywane w przeciągu minionych 225 lat. Będzie to również „rok łaski od Pana” (Iz 61,1-2), „rok odpuszczenia grzechów, a także kar za grzechy, rok pojednania między zwaśnionymi, rok wielorakich nawróceń, rok pokuty sakramentalnej i pozasakramentalnej” (TMA, 14). **Zachęcam, abyście darowali Wam czas jubileuszu przeżyli, pogłębiając więź z Bogiem i drugim człowiekiem w duchu miłości, która jest cierpliwa, łaskawa; która nie zazdrości, nie szuka poklasku, nie unosi się pychą, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego”** (1 Kor 13,4-5). Niech w osiągnięciu tego celu pomaga Wam nadal wspólna modlitwa w rodzinach i parafiach, słuchanie słowa Bożego i przyjmowanie sakramentów świętych.

W jubileuszowym roku radości i łaski od Pana zawierzam Waszą wspólnotę opiece Maryi, którą czcicie w tajemnicy Jej narodzenia jako patronki diecezji. Przesyłając serdeczne pozdrowienie, z serca Wam wszystkim błogosławię: **W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.**

Z „Listu apostołskiego” Benedykta XVI do diecezji tarnowskiej Watykan, 8 grudnia 2010 r.

Ordynariusz o 225-leciu diecezji

Stanęliśmy przy chrzcielnicy

O rocznicowej radości i pragnieniach pasterskiego serca z **biskupem tarnowskim Wiktorem Skworcem** rozmawia ks. Zbigniew Wielgosz.

Ks. ZBIGNIEW WIELGOSZ: Co jest głównym motywem tegorocznego jubileuszu?

Bp WIKTOR SKWORC: – Jubileusz to przede wszystkim czas dziękczynienia. Aby dziękować całym sercem, z radością, trzeba mieć świadomość daru, świadomość tego, co się otrzymało. Dlatego na początku Roku Jubileuszowego stanęliśmy przy chrzcielnicy, aby sobie uświadomić, kim jesteśmy jako ochrzczeni i co oznacza nasza przynależność do Chrystusa i Kościoła, który urzeczywistnia się w konkretnej diecezji. A Kościół to nie instytucja – struktury, organizacja – tylko Bóg działający swoją łaską, aby człowieka przyprowadzić do siebie drogami Ewangelii otwierającej na Boga i bliźniego.

Jakie nadzieje, oczekiwania wiąże Ksiądz Biskup z rokiem jubileuszowym?

– Bardzo mi zależy na tym, aby moi diecezjanie uświadomili sobie mocno prawdę o przynależności do Kościoła; by zobaczyli bogatą rzeczywistość Kościoła tarnowskiego – silne Bogiem rodziny, liczne powołania, zaangażowanie misyjne i modlitewne w dzieło ewangelizacji; rzeczywistą solidarność, ofiarnością na rzecz potrzebujących. Oczekuję, że poznanie bogatego dziedzictwa będzie mobilizować

KS. TOMASZ ATLAS

do odpowiedzialności za dar Ewangelii, złożony na tym etapie historii w nasze ręce. A odpowiedzialność ta powinna się wyrażać w przekazaniu wiary w rodzinie – słowem i świadectwem życia. Chodzi o to, aby również młode pokolenie było mocnym ogniwem w łańcuchu wiary pokoleń, aby oparło się trudnościom i pokusom urzędowania sobie życia bez Boga i ograniczenia horyzontu do tego, co materialne, doczesne, a więc przemijające.

Czego Ksiądz Biskup życzy diecezjanom?

– Tak się składa, że rozpoczęty w I niedzielę Adwentu nowy rok

duszpasterski, którego hasło brzmi „W komunii z Bogiem”, łączy się z obchodami roku jubileuszowego. Niech więc owocem przeżywania roku jubileuszowego będzie wspólnota z Bogiem; to pragnienie pasterskiego serca, aby wszyscy diecezjanie byli w komunii z Bogiem i człowiekiem; aby nasza diecezja była szkołą komunii; abyśmy byli Kościołem wiarygodnym, jak godny wiary jest Chrystus. I obyśmy, jako wspólnota Kościoła, rodzili powołania do służby Ewangelii. Oby nasz Kościół – jak każda tradycja – był dla młodych Matką, uczącą wiary, dającą nadzieję i z miłością przysparzającą każdego. ■

Diecezjalne kalendarium

26.02.1781 – przeniesienie do Tarnowa z Zakrzówka k. Krakowa oficjalu generalnego dla „przedwiślańskiej” części diecezji krakowskiej

20.09.1783 – dekret Józefa II Habsburga tworzący diecezję tarnowską

13.03.1786 – bulla papieża Piusa VI „In suprema beati Petri cathedra” z mocy prawa kościelnego organizująca nową diecezję

20.11.1786 – dekanaty: głogowski, miechociński i rudnicki przeszły do diecezji przemyskiej, a dekanat krośnieński do diecezji tarnowskiej

13.06.1805 – bulla papieża Piusa VII „Indefessum personarum” znosząca diecezję tarnowską i przenosząca kapitułę katedralną do Kielc

24.09.1805 – bulla papieża Piusa VII „Operosa atque indefessa” dzieląca terytorium diecezji tarnowskiej pomiędzy biskupstwo krakowskie i przemyskie

20.09.1821 – bulla papieża Piusa VII „Studium paterni affectus” powołująca do życia diecezję tyńceńską (kontynuatorka diecezji tarnowskiej)

23.04.1826 – bulla papieża Leona XII „Sedium episcopatum translationes” przenosząca stolicę diecezji z Tyńca do Tarnowa i ponowne utworzenie diecezji tarnowskiej

20.01.1880 – odłączenie od diecezji tarnowskiej na rzecz odradzającej się diecezji krakowskiej dekanatów: bialskiego, oświęcimskiego, skawińskiego, wadowickiego oraz części dekanatów wielickiego, dobczyckiego, myślenickiego i makowskiego

27.03.1886 – przeniesienie do diecezji krakowskiej dekanatów: nowotarskiego, makowskiego, myślenickiego i niepołomickiego

28.10.1925 – wyłączenie na rzecz archidiecezji krakowskiej 6 parafii dekanatu tymbarskiego, a na rzecz diecezji przemyskiej – jednej parafii dekanatu wielopolskiego. Do diecezji tarnowskiej przyłączono z diecezji przemyskiej dekanaty: biecki, rzepiennicki i ołpiński, a także parafie: Jodłowa, Przeczyca, Sędziszów Małopolski i Będzimyśl

7.09.1986 – centralne uroczystości jubileuszowe 200-lecia diecezji

25.03.1992 – reorganizacja diecezji w Polsce. Wyłączenie na rzecz diecezji sandomierskiej dekanatu baranowskiego, na rzecz rzeszowskiej dekanatów: bieckiego (bez 6 parafii), Gorlice-Południe (bez 5 parafii), Gorlice-Północ (bez 7 parafii), kolbuszowskiego, ropczyckiego (bez 3 parafii) i sędziszowskiego (bez 1 parafii)

GENEZA. O bolesnych narodzinach diecezji tarnowskiej i działaniu Opatrzności Bożej z **ks. dr. Ryszardem Banachem**, historykiem Kościoła, rozmawia Grzegorz Brożek.

GRZEGORZ BROŻEK: Komu zawdzięczamy fakt powstania diecezji tarnowskiej?

Ks. DR RYSZARD BANACH: – Formalnie papieżowi Piusowi VI. Faktycznie zaś cesarzowi austriackiemu Józefowi II Habsburgowi. Po I rozbiorze Polski Austria otrzymała całą południową Polskę, ale bez Krakowa, który jednak nadal był stolicą diecezji leżącej od teraz na ziemiach austriackich. Cesarz naciskał Piusa VI i jego poprzednika Klemensa XIV, domagając się utworzenia dla tych terenów nowej diecezji. Papieże konsekwentnie odmawiali, podkreślając integralność diecezji krakowskiej. Długo trwała sytuacja patowa. By ratować strukturę kościelną, biskup krakowski Kajetan Sołtyk utworzył tzw. oficjalu w Zakrzówku. Na życzenie cesarskie zgodził się później przenieść oficjała ks. Jana Duvalla do Tarnowa. W 1783 roku cesarz Józef II na nic nie czekał, tylko 20 września wydał dekret o powołaniu diecezji tarnowskiej ze stolicą w Tarnowie.

Dekret cesarza nie miał chyba charakteru wiążącego z mocy prawa kanonicznego?

– Józef II Habsburg był cesarzem Austrii i apostolskim królem Węgier, a zatem następcą św. Stefana. Żył w przekonaniu o Bożym namaszczeniu, które miało dawać mu możliwość dowolnych regulacji spraw kościelnych. Poza tym był zwolennikiem ujednoczenia struktur politycznych na terenie cesarstwa w trosce o jego jedność i spójność. Po uregulowaniu kilku kwestii papież wszczął proces w sprawie ewentualnego utworzenia diecezji. Stało się to ostatecznie trzy lata później.

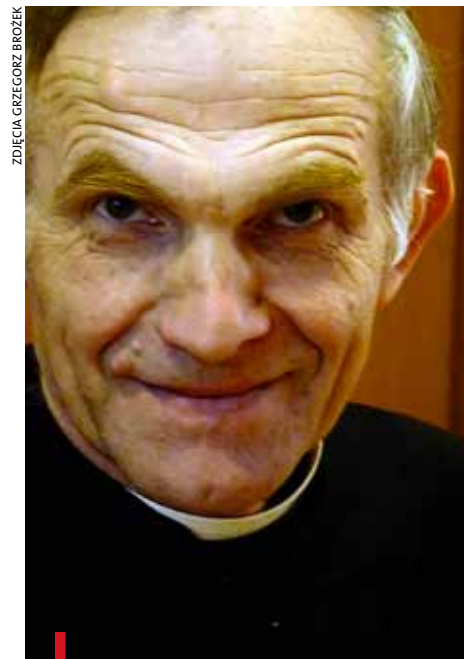
Jak duża była pierwsza diecezja tarnowska?

– Olbrzymia. Prawie trzy razy większa niż dzisiejsza. Od Bielska-Białej na zachodzie po prawie Rzeszów na wschodzie i Zawichost na północy. Jednak przez pierwszych kilkadziesiąt lat były to granice bardzo niestabilne.

Dlaczego stolicą nowej diecezji w 1786 roku został Tarnów? Nie był przecież w tamtym czasie znaczącym ośrodkiem. Znaczenie ważniejszym był na przykład Nowy Sącz...

– Miasto nad Kamienicą było wówczas siedzibą archidiaconatu, struktury znacznie

Gdyby

ZDJEŃCIE GRZEGORZ BROŻEK

Diecezja tarnowska nie musiała powstać. Myślę, że powinniśmy w jej utworzeniu dostrzec Boską Opatrzność – mówił ks. dr Ryszard Banach

większej niż tarnowski oficjalu. Ludnościowo także było mocniejsze. Bardziej nadawało się też na stolicę diecezji, bo siłę promieniowania religijnego, duchowego także miało większą niż Tarnów. Może ostatecznie zdecydował fakt, że Nowy Sącz był dawnym miastem królewskim, w którym pierwiastek i tradycja, dziś powiedzielibyśmy – patriotyczna, była silniejsza niż w Tarnowie? Nie bez znaczenia może był fakt, że Austria już w 1770 roku wojskowo anektowała całą Sądecczynę. Bez wątpliwa jednak Tarnów miał przewagę; nie był w odróżnieniu od wielu innych ośrodków w regionie miastem zniszczonym przez XVII-wieczne zawieruchy wojenne.

Które okresy w dziejach naszej diecezji wydają się Księdzu szczególnie ważne?

– Pierwszych kilkadziesiąt lat to ciągła regulacja granic, problemy administracyjne. Bardzo duże znaczenie dla dzisiejszego portretu duchowego miał zaś niemal cały XX wiek. Czasy biskupa Wałęgi to praca nad uświęcaniem wiernych, pogłębianiem ich religijności, a także formacją duchowieństwa. Jego następcą, bp Franciszek Lisowski, przed II wojną tworzy Akcję Katolicką, związki młodzieżowe, diecezjalny tygodnik „Nasza sprawa”. Organizuje kongresy eucharystyczne, Kongres Chrystusa Króla, zwołuje wielkie

nie ten rozbiór...

religijne zgromadzenia. Po wojnie wobec zagrożenia komunizmem bp Stepa propaguje rekolekcje dla świeckich, permanentną katechezę dzieci i dorosłych. Zauważa, że walczyć ze złem nowego systemu trzeba, formując ludzi, pogłębiając ich wiarę. Później przychodzi abp Ablewicz, który kontynuując dzieło poprzednika, rozwija budownictwo sakralne. Jeśli dziś w Polsce mówimy, że diecezja tarnowska jest najbardziej pobożna, przywiązana do Kościoła, to w znakomitej części jest to dziedzictwo biskupów Wałęgi i Stepy, planowych działań duszpasterskich.

Czy diecezja tarnowska musiała powstać?

– Nie, nie musiała. Jestem przekonany, że gdyby nie było I rozbioru Polski, to nigdy by nie powstała, bo zbyt blisko była Krakowa, który był zawsze centralnym ośrodkiem. Powstała, bo tak chciał cesarz, a papież zgodził się i wydał odpowiednie prawo. Myślę jednak, że w tych wydarzeniach powinniśmy dostrzeżać działalność Bożej Opatrzności. ■

Kamienica przy Rynku 4 była historycznie drugą siedzibą biskupów tarnowskich

Diecezja tarnowska przez wieki

Jasnym kolorem zaznaczono teren diecezji tarnowskiej w chwili podpisania 13 marca 1786 roku przez Piusa VI bulli „In suprema beati Petri cathedra” powołującej do życia nową strukturę kościelną. Ciemniejszym kolorem zaznaczono zaś obecny teren diecezji po ostatnich zmianach – reorganizacji struktur kościelnych w 1992 roku.

Patroni diecezji, święci i błogosławieni rodacy

Jeśli ja mogłem, czemu nie ty?

Mówią, że świętość pachnie. *Odor sanctitatis* można odczuć w wielu miejscach diecezji za sprawą osób, które przeszły **przez tę ziemię, dobrze czyniąc.**

Trynitarnie wezwania posiada 28 świątyń w diecezji tarnowskiej, zaś chryzologiczne – 59. Drugie miejsce zajmuje Maryja – 178 kościołów i wspólnot ma Ją za patronkę. Najwięcej jednak parafii znalazło opiekunów wśród świętych i błogosławionych, bo aż 204.

Święta kartografia

Na mapie diecezji nie brakuje miejscowości, z których pochodzili lub w których czasowo przebywali święci i błogosławieni. Myśl bierze najpierw do Tropia, gdzie swą pustelnię mieli śś. Andrzej Świerad i Benedykt. Następnie trzeba się udać do Szczepanowa, rodzinnej wsi św. Stanisława BM, potem zaś – do starosądeckiego klasztoru, w którym żyła i narodziła się dla nieba św. Kinga. Po drugiej stronie Dunajca, w Nawojowej, przysłała na świat bł. s. Julia Rodzińska. Koniecznie należy się udać do Lipnicy Murowanej, z której pochodził św. Szymon,

a w której mieszkały czas jakiś św. Urszula Ledóchowska i jej siostra bł. Maria Teresa. Warto też odwiedzić sądeckie Podegrodzie – miejsce urodzin i dzieciństwa bł. Stanisława Papczyńskiego, założyciela marianów. A stąd niedaleko do Łącka, kolebki życia bł. s. Celestyny Faron.

Wracając zaś do Tarnowa, trzeba się zatrzymać we wsi Słona, parafia Zakliczyn, z której pochodził bł. o. Krystyn Gondek OFM. Po drodze do stolicy diecezji udajmy się do Błonia, gdzie podczas okupacji mieściło się czasowo Wyższe Seminarium Duchowne, którego rektorem był bł. ks. Roman Sitko. I warto wreszcie zwrócić uwagę na Wał-Rudę – ojczyznę bł. Karoliny Kózki, miejsce jej krótkiego życia i męczeństwa. A potem, idąc jej śladami, zatrzymajmy się w kościele w Zabawie, który przechowuje relikwie błogosławionej. W końcu zaś zapamiętajmy Bochnię, gdzie przez rok pracowała w miejskim szpitalu bł. s. Marta Wiecka, szarytka.

W objęciach patronów

Wielu diecezjan, którzy na chrzcie otrzymali imię jakiegoś świętego, zyskało w nim patrona na życie i wieczność. Swych opiekunów ma też diecezja. To przede wszystkim Maryja w tajemnicy Jej narodzenia oraz św. Stanisław ze Szczepanowa – pierwszorzędni patroni Kościoła tarnowskiego. W trosce o diecezję wspomagają ich patroni drugorzędni – śś. Andrzej Świerad i Benedykt oraz św. Kinga.

Coroczna procesja z relikwiami św. Stanisława BM w Szczepanowie
PO LEWEJ: **Maryja w tajemnicy narodzenia jest pierwszą patronką diecezji**

– W chwili erygowania diecezja nie miała wyznaczonych patronów. Ich imiona pojawiają się dopiero na początku XX wieku. Obecni patroni zostali formalnie ogłoszeni za sprawą abp. Ablewicza przez Kongregację ds. Świętych po Soborze Watykańskim II – wyjaśnia ks. dr Ryszard Banach, historyk Kościoła.

Ks. Zbigniew Wielgosz

Nasi rzecznicy u Pana Boga

Ks. PROF. JANUSZ KRÓLIKOWSKI,
DOGMATYK

– Święci motywują nas, aby wytrwale zmierzać do spotkania z Bogiem w niebie, które stało się już ich mieszkaniem.

Potwierdzają oni, że Bóg jest obecny w świecie; co więcej, w świętych On nadal przemawia do nas i daje świadectwo o swoim królestwie. W kulcie świętych szczególne znaczenie ma to, że są dla nas wzorem. Swoim życiem i podejmowanymi wyborami ukazują nam pewną drogę postępowania, potwierdzają sens wierności oraz zachęcają do wytrwałości w podjętej wędrówce życia chrześcijańskiego. Nasi patroni są punktem odniesienia dla naszego postępowania. Kult świętych jest także środkiem umacniania się jedności całego Kościoła – chwalebne, czyli niebieskie, oraz pielgrzymującego na ziemi. Jedność ta wyraża się w jednym i wspólnym uwielbieniu Trójcy Świętej. Elementem tego uwielbienia jest odwoływanie się do wstawiennictwa świętych z naszymi prośbami. Będąc świadomymi naszej niegodności, pragniemy, aby ci, którzy doskonale uswięceni już stoją przed Bogiem, przedstawiali Mu w sposób czysty, bez cienia pychy i zachwalości, to, co wydaje się nam odpowiednie dla naszego życia i dorastania w świętości.

Bazyliki i sanktuaria diecezji

Maryja na każde zawołanie

To miejsca szczególnego kultu religijnego, do których od stuleci pielgrzymują wierni.

W diecezji tarnowskiej mamy obecnie siedem bazylik mniejszych i trzydzieści jeden sanktuariów. W ostatnim roku, do grona bazylik dołączyło sanktuarium tuchowskie. Było to wielkie wydarzenie dla Kościoła tarnowskiego. Wśród sanktuariów najwięcej poświęconych jest Matce Bożej, a w wielu z nich wizerunek Cudownej Pani ozdabiają papieskie korony. Pobożność maryjna owocuje w naszej diecezji powstawaniem róż różańcowych, przed wiekami zwanych bractwami różańcowymi. Istnieją one w ponad 150 parafiach. ■

JOANNA SADOWSKA

Wśród bazylik najważniejsze miejsce zajmuje tarnowska katedra

Święte miejsca

BAZYLIKI MNIEJSZE: Bochnia, Limanowa, Mielec, Nowy Sącz, Szczepanów, Tarnów, Tuchów

SANKTUARIA PAŃSKIE: Ciężkowice, Jodłowa, Nowy Sącz, Kozieniec, Krużłowa

SANKTUARIA MARYJNE: Bochnia, Borki, Chorzelów, Czarny Potok, Czerwna, Grybów, Limanowa, Nowy Sącz, Odporyszów, Okulice, Pasierbiec, Pilzno, Porąbka Uszewska, Przeczyca, Przydonica, Szczyrzyc, Tarnów, Tuchów, Zawada

SANKTUARIA ŚWIĘTYCH

I BŁOGOSŁAWIONYCH: Lipnica Murowana, Stary Sącz, Szczepanów, Tropie, Zabawa

Ambona słowa Bożego

Z księdzem doktorem **Zdzisławem Sadko**, diecezjalnym duszpasterzem sanktuarijnym i kustoszem sanktuarium bocheńskiego, rozmawia Joanna Sadowska.

wiek zawiera się Bogu i Matce Najświętszej.

Czym sanktuaria różnią się między sobą?

– Każde z nich ma swoją specyfikę. Jako dziecko wyrastałem przy tuchowskim sanktuarium i w czasie odpustów widziałem pielgrzymki poszczególnych stanów. Gdy przybyłem do Bochni, zobaczyłem inne oblicze sanktuarium maryjnego. Jeden z emerytowanych kapłanów powiedział

mi, że tu jest Maryja na każde zawołanie. Tu przychodzi każdy w każdej sytuacji.

JOANNA SADOWSKA: Jaką rolę pełnią sanktuaria?

Ks. ZDZISŁAW SADKO: – Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział, że sanktuaria to znak i miejsce obecności Boga. To miejsce głoszenia Ewangelii, czyli ambona słowa Bożego. To również miejsce nowej ewangelizacji. Tu przybywają ci, którzy chcą się spotkać z Bogiem i Matką Najświętszą. Sanktuarium to też konfesjonał, bo tu ludzie jednoczą się z Bogiem. Jadą niekiedy wiele kilometrów, aby w sanktuarium się wyspowiadać. W Bochni często słyszymy słowa: ja musiałem tu przyjechać, aby właśnie u Matki Bożej wyznać swoje grzechy. Nieraz są to spotkania po latach. Sanktuarium to również miejsce szczególnego dziękczynienia Bogu za wszystkie otrzymane łaski. I chyba najważniejsza rola sanktuarium – miejsce, gdzie czło-

Jakie problemy napotykają kustosze sanktuariów?

– Podczas ostatniego ogólnopolskiego spotkania kustoszów, które odbyło się w Bochni, mówiono m.in. o laicyzacji. To jest problemem duszpasterstwa w ogóle. Z jednej strony twierdzimy, że jesteśmy biedni, a z drugiej strony korzystamy z nowoczesnych osiągnięć techniki. Dla przykładu, nie tak dawno bocheńskie sanktuarium było pełne dzieci, które przychodziły tu przed szkołą i jak pielgrzymki wchodziły i wychodziły z kościoła. Dzisiaj rodzice odwożą te dzieci do szkoły, wręcz zanoszą do klasy. To powoduje, że maluchów w kościele jest o wiele mniej. Ja rozumiem, że chodzi tu o względy bezpieczeństwa, ale przez coś takiego tracimy ducha, który kształtował nasze pokolenia. ■

JOANNA SADOWSKA

Wybiórcza opowieść o biskupach tarnowskich

Przewodnicy owiec

Wjeżdżając do miasta od strony zachodniej, z daleka widzimy strzelistą wieżę katedry. To nie tylko kościół – to drogowskaz. Podobną rolę spełniali kolejni pasterze diecezji – duchowi przewodnicy, ojcowie wielkiej rodziny.

W ponaddwustuletniej historii Kościoła tarnowskiego było ich trzytęsto. Wraz z rzeszą kapłanów, wiernych świeckich, osób konsekrowanych wznosili mozolnie gmach diecezji, w którym mieszka i żyje obecnie 1 122 583 ludzi.

Lech, Czech i Ormianin

Pośród pasterzy Kościoła tarnowskiego byli biskupi rodem z terenu obecnej diecezji – bp Józef Wojtarowicz z Szywnaldu czy bp Leon Wałęga z Moszczenicy k. Golic. Większość jednak hierarchów kierujących diecezją miała obce korzenie. Na biskupiej katedrze zasiadali Niemiec – bp Grzegorz Ziegler oraz dwóch Czechów – bp Ferdynand Chotek i bp Franciszek Pisztek. Korzenie francuskie miał pierwszy pasterz diecezji, bp nominat Jan Duwall, zaś włoskie – bp Alojzy Pukalski. Ormianinem zaś był bp Franciszek Zachariasiewicz.

Tarnów miał też pasterzy pochodzących z archidiecezji lwowskiej: biskupów Józefa Łobosa, Franciszka Lisowskiego i Jana Stepe, z diecezji przemyskiej: bp. Jerzego Ablewicza oraz z archidiecezji częstochowskiej: bp. Józefa Życińskiego. Dwóch biskupów przy-

szło wreszcie do diecezji z opactwa w Tyńcu, byli to bp Florian Janowski i wymieniony wyżej bp Ziegler.

Najdłużej urzędującymi biskupami byli: Alojzy Pukalski (33 lata) i Jerzy Ablewicz (28 lat). Choć pochodzili z różnych stron Austro-Węgier, Galicji czy wolnej Polski, łączyła ich jedna misja – służba Kościołowi, niezależnie od burzliwych dziejów, które przetaczały się przez ziemię nad Wisłą i Dunajcem.

Budowanie z kamienia i Ducha

Najbardziej widocznym znakiem duszpasterskiej posługi biskupów są budowle, ważne dla całej diecezji. Z pewnością należy do nich neogotycki kształt tarnowskiej katedry i obydwa gmachy Wyższego Seminarium Duchownego, obecna rezydencja biskupów tarnowskich, setki kościołów, kaplic i budynków parafialnych.

Jednak najważniejsze jest to, co zrazu niewidoczne dla oczu: wiara i pobożność tarnowskich diecezjan. Kształtowana przez dwa wieki na fundamencie kilkusetletniej historii chrześcijaństwa na tych ziemiach, wydawała bogate

owoce. – Ich wyrazem jest największa w Polsce liczba powołanych do kapłaństwa i życia zakonnego, jak również największa w kraju liczba misjonarzy. To także święci i błogosławieni, którzy dojrżeli do nieba na diecezjalnej ziemi. To zdrowe moralnie rodziny, wychowujące dzieci w duchu wzajemnej miłości. To wreszcie wielka wrażliwość ludzi na biedę innych, wyrażająca się w zadziwiającej hojności – podkreśla obecny pasterz Kościoła tarnowskiego bp Wiktor Skworc.

Pomocnicy pasterza

Biskupi tarnowscy przez lata opierali się jedynie na księżach jako swoich głównych współpracownikach. Jednak, ze względu na wzrastającą liczbę parafii i diecezjan, prosili papieża o mianowanie biskupów pomocniczych. Pierwszym z nich był Edward Komar. Następni zaś to: bp Karol Pękala, bp Michał Blecharczyk, bp Piotr Bednarczyk i bp Józef Gućwa. Byłym biskupem pomocniczym jest również Jan Styra, ordynariusz elbląski.

Ks. Zbigniew Wielgosz

Malarze duchowego pejzażu

KS. DR. KAZIMIERZ TALAREK, HISTORYK KOŚCIOŁA
– Nie sposób wymienić wszystkich zasług

biskupów tarnowskich dla współtworzenia duchowego pejzażu diecezji. Chciałbym zwrócić jednak uwagę na niektóre działania naszych pasterzy. Myślę o bp. Zachariasiewiczu, który wprowadził nabożeństwo Gorzkich Żali oraz Drogi Krzyżowej; o bp. Wojtarowiczu, założycielu Towarzystwa Wstrzemięźliwości; o bp. Łobosie, za czasów którego przyszli do Tuchowa redemptoryści i powstało wiele domów ss. służebniczek; o bp. Wałędze, pasterzu maryjnym, zatroskanym o duszpasterstwo powołań; o bp. Lisowskim, który mawiał, że „lepiej krótko świecić, niż długo kopcić”. Ten pasterz poświęcił diecezję Bożemu Sercu, angażował świeckich do aktywności w Kościele poprzez założoną Akcję Katolicką oraz Caritas diecezjalną. Koniecznie trzeba przypomnieć bp. Stepe, który poświęcił diecezję Niepokalanemu Sercu Maryi. Myślę wreszcie o abp. Ablewiczu, jego trosce o wysoką jakość życia religijnego w diecezji, głębokim w treść nauczaniu, otwarciu tarnowskiego Kościoła na potrzeby krajów misyjnych. Sprawiedliwość każe w końcu podkreślić znaczenie posługi bp. Życińskiego, który postawił na rozwój mediów: radia RDN Małopolska, tarnowskiej redakcji „Gościa Niedzielnego” i wydawnictwa Biblos.

KS. ZBIGNIEW WIELGOSZ

Katedra biskupów tarnowskich

Hierarchowie w diecezji

Nasi pasterze

Choć z Tarnowem z racji pełnienia urzędów związanych jest pięciu biskupów, **tylko jednemu przysługuje tytuł biskupa tarnowskiego.**

Zgodnie z kan. 376 „Kodeksu prawa kanonicznego” biskupi są nazywani diecezjalnymi, jeśli ich pieczy została powierzona jakaś diecezja. Pozostali biskupi nazywają się tytularnymi. Biskup tytularny ma sakrę biskupią i tytuł nieistniejącej

aktualnie diecezji. Biskupi tytularni pojawili się w VII i VIII wieku, kiedy to wielu biskupów diecezjalnych po najeździe muzułmanów i pogan na kraje chrześcijańskiego Wschodu, Afryki i Hiszpanii opuściło swoje stolice, przenosząc się do innych

krajów chrześcijańskich, by tam pomagać miejscowym biskupom w pasterzowaniu – tłumaczy ks. dr Robert Kantor, specjalista prawa kościelnego. Prawo kanoniczne poucza, że biskup diecezjalny sprawuje wszelką władzę zwyczajną, własną i bezpośrednią w powierzony mu diecezji. Diecezja tarnowska wydała wielu biskupów sprawujących dziś swoje posłannictwo zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami. Wśród nich są m.in. abp Józef Kowalczyk, abp Zygmunt Zimowski, abp Wojciech Zięba, abp Henryk Nowacki, abp Juliusz Janusz, bp Janusz Kaleta, bp Czesław Stanuła, bp Jan Styrna, bp Marian Duś i bp Józef Słaby. ■

Ks. bp Władysław Bobowski w latach 1974–2010 biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej, obecnie biskup senior

Urodził się 19 III 1932 roku w Tropiu. Święcenia kapłańskie przyjął w 1957 roku. Jest doktorem teologii. Po studiach był kapelanem bp. Jerzego Ablewicza, a później ojcem duchownym w tarnowskim seminarium. W 1974 roku Paweł VI mianował go biskupem pomocniczym diecezji tarnowskiej, wyznaczając mu stolicę tytularną Abernethia w Szkocji.

Ks. bp Andrzej Jeż biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej

Urodził się 3 V 1963 roku w Limanowej. Święcenia kapłańskie przyjął w 1988 roku. Jest doktorem teologii ze specjalnością dogmatyka. Od 2004 roku był proboszczem par. pw. MB Królowej Polski w Tarnowie-Mościcach, a od 2007 roku – par. pw. św. Małgorzaty w Nowym Sączu. 20 X 2009 r. Benedykt XVI mianował go biskupem pomocniczym diecezji tarnowskiej i biskupem tytularnym Tigillave w Afryce Północnej.

Ks. bp Wiktor Skworc biskup diecezjalny

Urodził się 19 V 1948 r. w Rudzie Śl.-Bielszowicach. Święcenia kapłańskie przyjął w 1973 r. Od 1975 do 1980 r. był sekretarzem i kapelanem biskupa katowickiego H. Bednorza, później kanclerzem Kurii Diecezjalnej w Katowicach, a od 1992 r. wikariuszem generalnym i ekonomem diecezji katowickiej. 13 XII 1997 r. Jan Paweł II mianował go biskupem tarnowskim. Święcenia biskupie przyjął z rąk Ojca Świętego 6 I 1998 r. w Bazylice św. Piotra. Ingres do katedry tarnowskiej odbył się 25 I 1998 r. Jako biskup tarnowski został przewodniczącym Rady Ekonomicznej KEP, przewodniczącym Komisji Misyjnej KEP i delegatem KEP ds. działalności w Polsce „Kirche in Not”. Benedykt XVI mianował go członkiem Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów. W 2007 r. został przewodniczącym Zespołu ds. Kontaktów z Konferencją Episkopatu Niemiec.

Ks. bp Stanisław Budzik biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej

Urodził się 25 IV 1952 roku w Łękawicy pod Tarnowem. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1977 roku. 24 II 2004 Jan Paweł II roku mianował go biskupem pomocniczym diecezji tarnowskiej i biskupem tytularnym Hólar na Islandii. Święcenia biskupie przyjął 3 IV 2004 r. Od 2007 roku pełni funkcję sekretarza generalnego Konferencji Episkopatu Polski. Od 2010 r. przewodniczy Kościelnej Komisji Konkordatowej. Jest doktorem habilitowanym nauk teologicznych ze specjalnością dogmatyka.

Ks. bp Wiesław Lechowicz biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej

Urodził się 22 XII 1962 roku w Dąbrowie Tarnowskiej. Święcenia kapłańskie przyjął w 1987 roku. Po studiach był prefektem w Wyższym Seminarium Duchownym, a od 2004 roku rektorem tej uczelni. Jest doktorem teologii dogmatycznej. Ma także licencjat z prawa kanonicznego. 22 grudnia 2007 r. papież Benedykt XVI nominował go na biskupa pomocniczego diecezji tarnowskiej i przydzielił stolicę tytularną Lambiridia w Algierii.

W diecezji pracuje ponad tysiąc księży

Potrójna misja

Z ks. prał. Adamem Kokoszką, wikariuszem biskupa tarnowskiego ds. formacji kapłanów, rozmawia Grzegorz Brożek.

GRZEGORZ BROŻEK: Po co w Kościele są księża?

Ks. prał. Adam Kokoszka: – Każdy ksiądz, podobnie jak niegdyś apostołowie, działa w imieniu Jezusa, by przez realizowanie potrójnej misji nauczania, uświęcania i prowadzenia

wiernych świeckich służyć Kościołowi. Misję tę powierzył Jezus swoim Apostołom. Ich następcami są biskupi; przez nich i w jedności z nimi pełnią swą misję powierzoną przez Chrystusa także prezbiterzy. Ta potrójna misja to przepowiadanie słowa Bożego, czyli m.in. głoszenie kazań, katechizowanie, uświęcanie – bycie szafarzem sakramentów wobec wspólnoty Kościoła; wreszcie kierowanie ludem Bożym, czyli prowadzenie ludzi we wspólnocie.

– Siłą tarnowskiego Kościoła jest cały czas mocny związek duchowieństwa z ludem – mówi ks. prał. Adam Kokoszka

Ale jest wielu księży w naszej diecezji, którzy pracują poza parafią.

– Naturalnym środowiskiem życia każdego księdza jest parafia. Jeżeli pracują poza nią, w urzędach czy instytucjach diecezjalnych, to po to, by wspierać Kościół i podstawową pracę, którą wykonuje się w parafiach naszej diecezji.

Czy kapłani dbający o uświęcanie się wiernych mają taki sam obowiązek wobec siebie?

– Naturalnie. Żeby dobrze służyć i sprostać obowiązkowi wynikającym z przyjęcia święceń i tych zleconych przez Kościół, każdy nasz ksiądz diecezjalny od chwili wyświęcenia musi troszczyć się o swój duchowy rozwój. Służy temu formacja stała kapłanów. W diecezji mamy wiele form, które w tym pomagają, jak na przykład dni skupienia, rekolekcje, systematyczne spotkania formacyjne w Gosławicach. Integrują one

kapłańską wspólnotę oraz niosą wiele treści intelektualno-pastoralnych, pomocnych w realizacji kapłańskiej posługi.

Czy diecezja tarnowska silna jest licznymi i realizowanymi powołaniami, czy religijnością świeckich?

– Siłą tarnowskiego Kościoła jest cały czas mocny związek duchowieństwa z ludem. Księża starali się zawsze być jak najbliżsi wiernych. Tak też jest obecnie. To wpływ naszej lokalnej tradycji oraz wychowania seminarijnego.

Garść kapłańskiej statystyki

Liczba wiernych w diecezji tarnowskiej: **1 222 600 osób**. Liczba księży diecezjalnych – **1533**, w tym: pracujących w diecezji – **1056**; emerytów i rencistów – **213**; studentów – **20**; pracujących w innych instytucjach kościelnych – **17**; pracujących w innych diecezjach polskich – **21**; pracujących na misjach – **46**; pracujących poza granicami kraju – **154**.

Jakie cechy cenimy u księży?

Szersze spojrzenie na zagadnienie postawione w tytule dają odpowiedzi, jakich udzielili nasi diecezjanie prowadzącym badania pracownikom Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego. Od chwili prowadzenia ankiety minęło co prawda kilka lat, ale można ufać, że opinie nie zmieniły się diametralnie.

Świeckim diecezjanom u księży najbardziej podobają się takie cechy, jak:

otwartość na innych, w tym uczynność, dobroć, wyrozumiałość, życzliwość, przyjaźliwość, poczucie sprawiedliwości, dobre podejście do ludzi – **39 proc.**

pracowitość i uczciwość, w tym szczerść, skromność, dyskrecja, prawdomówność – **21 proc.**

pobożność, w tym gorliwość w pełnieniu służby Bożej, głęboka wiara, rozmodlenie – **19 proc.**

duszpasterska troska, bycie dobrym duszpasterzem, spowiednikiem, kaznodzieją, praca z dziećmi i młodzieżą – **18 proc.**

gospodarność, w tym operatywność, zaradność, bycie dobrym gospodarzem – **13 proc.**

W Wielki Czwartek do tarnowskiej katedry przybywają kapłani, by w jedności z biskupem sprawować wspólnie Mszę św. Krzyżma

Wspólnoty zakonne w diecezji tarnowskiej

Być znakiem Boga

O modlitwie, apostołstwie i odważnym świadectwie z **siostrą Joannes Mazurkiewicz**, diecezjalną referentką ds. zakonnych, rozmawia ks. Zbigniew Wielgosz

KS. ZBIGNIEW WIELGOSZ

– Chcemy spełniać swą misję i wskazywać, że są wartości, dla których warto żyć i poświęcić wszystko, a są nimi Bóg i Jego miłość – mówi s. Joannes

KS. ZBIGNIEW WIELGOSZ: Jakie są najważniejsze obszary pracy sióstr zakonnych w diecezji?

S. M. JOANNES: – Najpierw jest to modlitwa, która daje nam siłę do wielorakiej posługi w Kościele, począwszy od opieki nad dziećmi, przez wychowanie, katechizację, aż do troski o osoby starsze. To także pomoc chorym w szpitalach, głodnym i bezdomnym. Służymy również wspólnotom parafialnym, współpracując w różnych formach duszpasterstwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży. To również troska o wystrój kościoła, piękno liturgii wzbogacanej przez pracę organistów.

Z jakim odzewem spotykacie się ze strony diecezjan?

– Na przestrzeni historii naszej diecezji doświadczaliśmy wielkiego otwarcia na życie konsekrowane. Przejawiało się to w trosce pastery Kościoła tarnowskiego o nasze wspólnoty, o ich wzrost duchowy i liczebny, by mogły promieniować życiem modlitwy i ofiarnej służby. Księża biskupi są twórczo zaangażowani w promocję tej formy życia, przez głoszone kazania, konferencje, listy pasterskie i osobiste spotkania. Troska o rozwój duchowy diecezji to także przeszczepianie nowych wspólnot życia zakonne-

go zarówno kontemplacyjnego, jak i czynnego na jej teren. Wystarczy wspomnieć 10-letnią obecność Sióstr Karmelitanek w Tarnowie czy Sióstr Karmelitanek Misjonek Terezanek w Tarnowcu.

Czego Siostry by sobie życzyły?

– Chcemy spełniać swą misję i wskazywać, że są wartości, dla których warto żyć i poświęcić wszystko, a są nimi Bóg i Jego miłość. Naszym pragnieniem jest być światłem pośród ciemności i nadzie-

ją w zwątpieniu... być znakiem Boga. Ludzie przyjmują nas życzliwie. Doznajemy też w wielu momentach zaufania tych, którzy powierzają nam swe problemy, trudności, cierpienia, sięgające często bardzo osobistych obszarów życia, prosząc o modlitwę. Czasami zdarzają się zachowania mało kulturalne, jednak wtedy wypełniają się słowa Jezusa, że będziemy znakiem sprzeciwu dla świata.

Czy z diecezją wiążecie jakies nadzieje na przyszłość?

– Oczekiwaniem wspólnot zakonnych wobec Kościoła lokalnego jest większa promocja życia konsekrowanego w środowiskach szkolnych, rodzinnych i parafiach, poprzez modlitwę w naszych intencjach oraz uświadamianie wiernym, czym to życie jest w swej istocie. Z pewnością można też ulepszyć i pogłębić współpracę z kapłanami i z wiernymi świeckimi w różnych obszarach dla dobra Ewangelii, a przez to dla konkretnego człowieka. ■

■ R E K L A M A ■

SKOK
KWIATKOWSKIEGO

Każda rocznica skłania do refleksji oraz wspomnień. Jak zmieniła się SKOK Kwiatkowskiego na przestrzeni lat?

Od 15 lat
razem z nami!

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Eugeniusza Kwiatkowskiego rozpoczęła działalność 16 stycznia 1996 roku na terenie Zakładów Azotowych w Tarnowie, nawiązując do tradycji przedwojennej Spółdzielni Oszczędnościowo-Kredytowej Pracowników Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Tarnowie, którą powołano 12 czerwca 1929 roku w ostatnim okresie budowy zakładów.

Obie Kasy utworzono początkowo dla pracowników zakładów, by później działać dla szerszej grupy ludności. Przedwojenna Kasa przetrwała okres okupacji niemieckiej, ale po 1945 roku rozwój spółdzielczości kredytowej uznano "za obcy i szkodliwy dla socjalistycznych przemian", a tego typu spółdzielnie za "zajmujące się operacjami typu spekulacyjnego". Likwidatorem Spółdzielni Oszczędnościowo-Kredytowej Pracowników Państwowej Fabryki Związków Azotowych został ustanowiony Bank Rolny. W ten sposób liczący ponad 100 lat ruch samopomocy finansowej został zatrzymany, ponieważ tego typu organizacje działały na ziemiach polskich już w XIX wieku.

Na początku lat dziewięćdziesiątych z inicjatywy Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zdecydowano o powołaniu kas oszczędnościowo-kredytowych, nawiązujących do przedwojennej tradycji samopomocy, a wzorowanych na amerykańskich credit unions – wspomina Prezes Zarządu SKOK Kwiatkowskiego Stanisław Komendacki.

Obecnie Kasy zrzeszają 2 miliony członków i dysponują aktywami ponad 10 miliardów złotych, prowadząc działalność depozytową, kredytową i ubezpieczeniową.

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, która za swojego patrona przyjęła twórcę Centralnego Okręgu Przemysłowego Eugeniusza Kwiatkowskiego, to prężnie działająca instytucja finansowa, dysponująca wyłącznie polskim kapitałem, posiadająca placówki na terenie Małopolski i ościennych województw, której naczelnym zadaniem jest pomagać drugiemu człowiekowi w swojej ofercie posiadamy produkty dla każdego. Staramy się, aby klientom SKOK Kwiatkowskiego zostało zaproponowane optymalne rozwiązanie, ponieważ każdego traktujemy indywidualnie – mówi Prezes Zarządu SKOK.

Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Pracownicy SKOK Kwiatkowskiego serdecznie dziękują wszystkim Członkom Kasy za zaufanie jakim nas obdarzyli oraz za to, że nadal razem z nami uczestniczą w budowie nowoczesnej instytucji finansowej na miarę XXI wieku.

Wiele osób wybiera SKOK Kwiatkowskiego na swojego partnera finansowego, ponieważ **Pożyczka w SKOK Kwiatkowskiego to: niskie raty, kwota bez ograniczeń, dowolny cel, atrakcyjne oprocentowanie**, a co bardzo ważne dla klientów, którzy nie mogą sobie poradzić ze spłatą innych zobowiązań, możliwość spłaty zadłużenia w innych instytucjach finansowych. W swojej ofercie SKOK Kwiatkowskiego posiada m.in. konto osobiste, którego właściciele nie płacą za: wpłaty i wypłaty gotówki w kasie, za wypłaty z bankomatów SKOK24, wydanie karty, usługę e-skok umożliwiającą bezpłatny dostęp do konta przez internet. Dzięki usłudze e-skok, nie wychodząc z domu, można zarządzać swoim kontem, czyli dokonywać bezpłatnych przelewów, zakładać lokaty itd. Klienci Kasy korzystają również z wysoko oprocentowanych lokat terminowych, rachunków a vista, systematycznego oszczędzania, mogą złożyć dyspozycję przelewu oraz płacić rachunki za: prąd, gaz, telefon, itp. Gwarancja depozytów członków SKOK stanowi równowartość 100 000 euro. Oznacza to, że członkowie SKOK mają gwarancję zwrotu 100 % swoich depozytów do wysokości tej kwoty.

Wszystkich zainteresowanych ofertą SKOK Kwiatkowskiego zapraszamy do oddziałów:

w Tarnowie: ul. Krakowska 49 (naprzeciwko Plant) tel. 14 627 55 26,
ul. Bitwy o Wał Pomorski 6d, tel. 14 627 80 96,

w Brzesku: ul. Głowackiego 25, tel. 14 663 22 25,
w Bochni: pl. Gazaris 2, tel. 14 611 63 57,

w Dębicy: ul. Krakowska 3b, tel. 14 76 33 47,
w Nowym Sączu: ul. Długosza 51,
tel. 18 442 20 58

Lista wszystkich oddziałów SKOK Kwiatkowskiego znajduje się na stronie: www.skokkwiatkowskiego.pl

JOANNA SADOWSKA

Ruchy i stowarzyszenia w diecezji tarnowskiej

Wiosna Ducha

Dzięki swoim charyzmatom **wyzwalają ukryte bogactwo człowieka**, realizując przy tym powołanie do świętości.

Nie znajdziemy na mapie diecezji miejsca, które nie byłyby naznaczone obecnością osób zaangażowanych w ruchy i stowarzyszenia katolickie. Z roku na rok powstaje ich coraz więcej. – Ich dynamiczny rozwój jest jednym z owoców duchowej odnowy w Kościele, rozpoczętej przez Sobór Watykański II. Ten nowy dynamizm Jan Paweł II określił jako przejaw „wiosny Ducha” – przypomina biskup tarnowski Wiktor Skworec. Obecnie w naszej diecezji kilkadziesiąt tysięcy osób świeckich zaangażowanych jest w prawie pięćdziesiąt różnych wspólnot.

Ilość w jakości

Jedną z najliczniejszych wspólnot jest Grupa Modlitewna o. Pio, do której należy 20 tys. osób. Jej najaktywniejszym, a zarazem naj-

większym oddziałem jest wspólnota w Nowym Sączu. – Gdy w 1999 roku odbyło się pierwsze spotkanie, było na nim 50 osób. Dziś są 3 tys. i jest to największa grupa na świecie – mówi ks. Andrzej Liszka, założyciel i moderator grupy.

Filarami wspólnoty są modlitwa i formacja, ale równie ważny jest też drugi człowiek. – Każdego roku dzięki ofiarom zebranych podczas wrzeźniowego festynu, tzw. Niedzieli z o. Pio, fundujemy stypendia – przypomina moderator. Trafiają one do dzieci i młodzieży w Polsce i na misjach. To m.in. dzięki ich ofiarności dziesięcioro kongijskich dzieci dostało szansę na naukę w szkole.

Poznacie po charyzmacie

Do katolickich stowarzyszeń można należeć praktycznie w każdym wieku. Dziewczynki w wie-

ku szkolnym swe miejsce znajdują w Dziewczęcej Służbie Maryjnej, a chłopcy w Liturgicznej Służbie Ołtarza. Z myślą o młodych powstał Ruch Światło-Życie, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, stowarzyszenia: Dzieci i Młodzieży im. św. Filipa Neri, czyli tzw. Oratorium; Wspierania Rozwoju Młodzieży „Wzrastanie”; Wincencka Młodzież Maryjna oraz Cenacolo. Młodzież akademicka działa w duszpasterstwach akademickich w Tarnowie i Nowym Sączu, a rodziny – w kręgach Domowego Kościoła.

Na mapie stowarzyszeń nie brakuje również takich, które skupiają osoby o podobnej profesji. To m.in. wspólnoty nauczycieli, lekarzy, pielęgniarek, kolejarzy, przedsiębiorców, muzyków. Z myślą o chorych i niepełnosprawnych działają stowarzyszenia: Cyrenejczyk, Wiara i Światło, Nadzieja, stowarzyszenie niewidomych i niedowidzących, sądeckie i tarnowskie hospicja. Swą misję ewangelizacyjną realizują też

W ubiegłorocznym Marszu dla Życia uczestniczyło wiele osób zaangażowanych w parafialne wspólnoty

m.in. Akcja Katolicka, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Klub Inteligencji Katolickiej, „Civitas Christiana”. Modlitewnym zapleczem są różne różańcowe, Rycerstwo Niepokalanej, Szkoła Nowej Ewangelizacji, Odnowa w Duchu Świętym.

Duchowość komunii

Wierni świeccy zaangażowani w ruchy i stowarzyszenia o różnym charyzmacie nie tylko pomagają innym, ale dbają również o rozwój swego życia wewnętrznego. Mają oni możliwość całorocznej formacji duchowo-intelektualnej, nad którą czuwają moderatorzy, liderzy i asystenci kościelni. Uczestniczą też w sympozjach naukowych organizowanych przez kurie diecezjalną, a także w Forum Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich, które odbywa się raz na dwa lata. Najbliższe, szóste zaplanowano na 18 czerwca, w Tarnowie, a przewodniczyć mu będzie kard. Stanisław Ryłko, przewodniczący Papieskiej Rady ds. Świeckich.

Joanna Sadowska

Działalność charytatywna w diecezji

Miłosierni samarytanie

Na czwartek **wyznaczyli jej aborcję**, we wtorek znalazła w „Gościu Niedzielnym” telefon do Domu Samotnej Matki w Tarnowie.

Zadzwoiła, bo nie chciała zabijać swojego dziecka. Teraz jest szczęśliwą mamą kilkumiesięcznej, ślicznej dziewczynki.

Dom Samotnej Matki działa od 27 lat. Przez te lata wsparcie i schronienie znalazło tu ponad 400 kobiet. To jedyna tego typu placów-

ka diecezjalna, która otacza opieką małe dzieci i ich mamy. Młodym pomaga natomiast Fundacja im. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza. Przyznaje ona stypendia młodzieży zdolnej i chcącej się uczyć, a pochodzącej z wielodzietnych i niezamożnych rodzin. Od początku działał-

JOANNA SADOWSKA

Dzieci z Domu Samotnej Matki to szczególny znak Bożej opieki. Na zdjęciu s. Monika Ostaszewska, kierownik placówki, i najmłodszy podopieczni

ności, czyli od 1998 r., wsparcie otrzymało ponad 1300 osób. Ludzie starsi i schorowani pomoc znajdują

w diecezjalnych hospicjach, a księża seniorzy w domach emerytów, prowadzonych przez diecezję. ■

Zaprawa na nowy rok

O owocach wolontariatu, kształtowaniu serca i planach na nowy rok z **ks. Ryszardem Podstołowiczem**, dyrektorem Caritas Diecezji Tarnowskiej, rozmawia Joanna Sadowska.

JOANNA SADOWSKA

JOANNA SADOWSKA: Komu pomaga nasza Caritas?

Ks. RYSZARD PODSTOŁOWICZ: – Opieką obejmujemy ludzi chorych, starszych i niepełnosprawnych, osoby bezdomne i bezrobotne, rodziny i osoby żyjące w skrajnym ubóstwie, ofiary przemocy oraz dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych marginalizacją. To z myślą o nich działają nasze wyspecjalizowane placówki, świetlice „Lumen” i kuchnie dla ubogich. Caritas bowiem to miłość – miłość bratnia, podnosząca, wspierająca. Do takiej miłości względem wszystkich potrzebujących wzywa i uzdalnia nas Chrystus. To jest Caritas Kościoła w najistotniejszym sensie. To świadectwo wiary całego Kościoła i poszczególnych wierzących.

Przedłużeniem Caritas są parafialne oddziały i szkolne koła...

– Tak, to przede wszystkim przez nie docieramy do potrzebujących i świadczymy im swoją pomoc. Parafialne oddziały istnieją w 90 proc. wszystkich lokalnych wspólnot diecezji. A szkolnych kół mamy już 137. Dla tych młodych ludzi koła Caritas to działanie i kształtowanie serca. Ufamy, że owocem wolontariatu będzie człowiek ukształtowany w duchu Ewangelii i przygotowany do dorosłego życia.

Caritas to również cykliczne i okazjonalne akcje.

– Od wielu lat realizujemy Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom i Wielkanocne Dzieło Caritas.

Ponadto działa „Kromka Chleba” i program „Skrzydła”. Program ten to nie tylko codzienna pomoc w dziedzinie edukacji dla dzieci w naszej diecezji. To również setki inicjatyw lokalnych, jak choćby wycieczki czy koncerty. Realizujemy również Europejski Program Pomocy Żywnościowej PEAD i program „Gniazdo”, a w jego ramach pomoc rodzinom wielodzietnym w budowie lub remoncie domu. Wspieramy też poszkodowanych przez różnorodne kataklizmy i wypadki losowe w Polsce, ale także daleko poza jej granicami.

Dla Caritas rok 2011 to...

– Ciągła realizacja naszych programów. W tym roku chcemy też dostosować do obowiązujących przepisów naszą nową placówkę w Tarnowie. Będzie tam Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, gdzie pomoc znajdą obłożnie chorzy. Kolejna inwestycja to budowa Domu dla Bezdomnych Mężczyzn, którą realizujemy wraz z Urzędem Miasta. Znajdzie tam schronienie 75 osób, a kolejnych 15 – w noclegowni. ■

Caritas w 2010 r.

1060 TON żywności o wartości ponad **3 MLN 680 TYS. ZŁ** rozproszymiła Caritas w ramach PEAD.

3 MLN 630 TYS. ZŁ zebrano dla powodziń.

1 MLN ZŁ wyniosła składka na rzecz poszkodowanych na Haiti.

671 TYS. ZŁ wydano w ramach programu „Gniazdo”.

88 TYS. baranków i paschalików rozprowadzono w ramach Wielkanocnego Dzieła Caritas.

12 TYS. rozprowadzonych chlebów miłosierdzia.

7 TYS. wolontariuszy posługuje w parafialnych oddziałach Caritas i szkolnych kołach.

2355 DZIECI wyjechało na wakacje z Caritas, które przeznaczyło na ten cel ponad **161 TYS. ZŁ**.

1500 gorących posiłków wydawanych jest codziennie w kuchniach dla ubogich.

230 dzieci i młodzieży korzysta z siedmiu świetlic „Lumen”.

13 kuchni dla ubogich.

7 wyspecjalizowanych placówek Caritas.

Na WT studują alumni seminarium, świeccy i siostry zakonne
PONIŻEJ Z PRAWYJ: Od kilku lat seminarium i wydział mieszczą się w tym samym budynku przy Piłsudskiego 6

Seminarium i Wydział Teologiczny w Tarnowie

Duchowe precjoza

Dokumenty Kościoła podkreślają rangę i znaczenie seminarium duchownego, nazywając je „sercem diecezji”. Wydział Teologiczny natomiast „drogocennym skarbem”.

Współczesność spleta ze sobą dziś obie instytucje: Wyższe Seminarium Duchowne w Tarnowie i Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Nie zawsze tak było.

„Świat was potrzebuje...”

Diecezjalne seminarium duchowne rozpoczęło się w... Bochni. Był rok 1821, kiedy ówczesny biskup Grzegorz Ziegler dostał pozwolenie na jego utworzenie. Później, kiedy przeniósł się do Tarnowa, seminarzystów umieścił w klasztorze bernardynów. W dzisiejszym gmachu WSD w Tarnowie funkcjonuje od jesieni 1838 roku. – Przez sześć lat alumni pod kierunkiem swoich wychowawców i profesorów – w kaplicy na modlitwie i w sali wykładowej na studiach filozoficzno-teologicznych – formują swoją wiarę i intelekt, studiują całe Magisterium Kościoła, uczą się żyć we wspólnocie, w braterstwie, w służbie Bogu i drugiemu człowiekowi w Kościele – mówi ks. prał. Jacek Nowak, rektor WSD.

W czasie pielgrzymki do Rzymu w 2000 r. z alumunami spotkał się Jan Paweł II. – Życzę wam, abyście byli

wierni swemu powołaniu do końca życia. Niech serca wasze wypełnia zawsze radość i młodzieńczy entuzjazm. (...) Świat was potrzebuje – mówił papież. – Od wspólnego wysiłku alumnów, wychowawców i profesorów zależy przyszłość diecezji, duszpasterska posługa kapłanów, powołania, stan wiary i apostołstwo świeckich w naszych parafiach – dodaje ks. rektor Nowak.

W służbie Ewangelii

Od kilku lat w budynku przy Piłsudskiego 6 mieści się również Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie. – Z każdym rokiem rozwijamy się. Dziś proponujemy studia dzienne na trzech specjalizacjach: katechetyczno-pastoralnej, socjalno-charytatywnej i kapłańskiej, bo studują u nas alumni WSD – wyjaśnia ks. dr Marek Kluz, sekretarz Wydziału. Świadectwem rangi uczelni jest fakt, że od paru lat ma prawo nadawania tytułu doktora. To jedyny taki ośrodek na terenie diecezji.

– O sile i znaczeniu WT jako ośrodka naukowego świadczy też fakt, że jesteśmy w pierwszej kategorii uczelni, jeśli chodzi o granty na badania naukowe. Wyprzedzamy wiele ośrodków z dużych miast – dodaje ks.

Kluz. Obecnie na Wydziale studiuje 100 świeckich. Łącznie z alumnami WT kształci 300 studentów. Powołanie Wydziału Teologicznego w Tarnowie jest realizacją ewangelizacyjnego posłannictwa Kościoła. Konstytucja Apostolska „Sapientia Christiana” przypomina, że ta działalność podejmowana jest przez Kościół dla kulturowania dyscyplin teologicznych, a także kształcenia studentów. ■

To nasza misja

Ks. DR HAB. IRENEUSZ STOLARCZYK, DZIEKAN WYDZIAŁU TEologiczNEGO SEKCJA W TARNOWIE UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

– Zadaniem wydziałów teologicznych jest uprawianie doktryny katolickiej, która opierając się na Bożym Objawieniu i przy pomocy własnej metody naukowej,

stara się rozwiązywać współczesne problemy w świetle Objawienia. Przedmiotem teologii jest Bóg żywy i Jego zbawczy plan objawiony w Jezusie Chrystusie, czyli Prawda przekazywana i wyjaśniana w Kościele pod kierunkiem jego Urzędu Nauczycielskiego i przyjmowana w wierze. Oznacza to, że posłannictwo teologa jest powołaniem realizowanym w Kościele.

Ks. DR JACEK NOWAK, REKTOR WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W TARNOWIE

– Seminarium duchowne jest instytucją, która wychowuje i kształci przyszłych kapłanów. Jest to nie tylko konkretne miejsce, zespół budynków, wspólnota ludzi, ale przede

wszystkim pewna przestrzeń duchowa, droga życia, środowisko wielorakiej formacji, jakiej podlegają kandydaci do kapłaństwa. W pewnym sensie seminarium jest kontynuacją wspólnoty Apostołów zgromadzonych wokół Jezusa, zasłuchanych w Jego słowo o Ojcu w niebie i oczekujących na dary Ducha, zanim zostaną posłani na cały świat z misją głoszenia Dobrej Nowiny o zbawieniu.

Diecezjalne media

Słowa w Bożej optyce

Każde z nich ma swoją grupę odbiorców, wszystkie łączą te same wartości.

Parafrazując hasło reklamowe radia, mogę śmiało stwierdzić, że po prostu region to ich specjalność – mówi Magdalena Figas, słuchaczka RDN Małopolska. – Bardzo mi się podoba, że dużo audycji transmitowanych jest na żywo z miejsca, gdzie faktycznie coś się dzieje. Podoba mi się muzyka i unikatowy program „Grajmy swoje”. RDN cenię też za portal internetowy, który dla mnie jest codziennym kompendium wiedzy z regionu – dodaje.

RDN Małopolska to nowoczesne radio ewangelizacyjne, które pełni funkcję informacyjną, muzyczną i opiniotwórczą. Pierwsze audycje zaczęło nadawać w 1993 roku. Dziś można go słuchać również przez internet. Swoim zasięgiem obejmuje około półtora miliona potencjalnych słuchaczy.

Medialne promyki

Kilkadziesiąt kolorowych stron – 8-letnia Natalka z uwagą czyta każdą z nich, szczególnie zaś lubi komiksy. Rozwiązuje też rebusy i krzyżówki, a wieczorem prosi mamę o przeczytanie „promyczkowej” bajki na dobranoc. – To bardzo fajna gazeta – mówi o „Promyczku dobra”.

Miesięcznik wydawany jest przez Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej „Promyczek”. Ukazuje się od 1991 r. i adresowany jest do dzieci w wieku od 6 do 9 lat. W gazecie znaleźć można m.in. informacje o świętych i błogosławionych, wiersze, opowiadania, modlitwy, liczne konkursy. W ramach wydawnictwa działają też zespół muzyczny Promyczki oraz portal internetowy (www.promyczek.pl), który miesięcznie odwiedza ponad 100 tys. młodych internautów.

Z dobrą nowiną

Kilka tygodni temu wydawnictwo diecezji tarnowskiej Biblos świętowało dwadzieścia lat istnienia na rynku. – Ta nazwa zobowiązuje, aby dobra nowina o Bogu i Jego miłości do człowieka stawała się coraz bardziej znana poprzez dobrą książkę, która kształci, zmusza do refleksji, pobudza do stawiania ważnych

ZDJEĆCIA JOANNA SADOWSKA

dla człowieka pytań – mówił podczas jubileuszowej Mszy św. dla pracowników biskup tarnowski W. Skworec.

Przez 20 lat wydawnictwo przygotowało do druku kilkaset publikacji z dziedziny religijnej. To zarówno prace filozoficzno-teologiczne, jak i pozycje z kręgu kultury chrześcijańskiej. Książki można kupić na terenie całego kraju lub zamówić przez internet (www.biblos.pl).

Cenny gość

– Zachęcam moich parafian, by często sięgali po „Gościa Niedzielnego”. To dobry i wartościowy tygodnik – mówi ks. Antoni Myjak, proboszcz z Rytra, parafii, która przoduje w diecezji w prowadzeniu GN. Właśnie dzięki takim Czytelnikom,

RDN Małopolska to nowoczesne radio ewangelizacyjne

a także kapłanom, z biskupem ordynariuszem na czele, którzy nas wspierają i promują, pod względem nakładu zajmujemy drugie miejsce w Polsce – tuż za katowickim GN. Bardzo za to dziękujemy.

Nasz diecezjalny dodatek ukazuje się od 1993 r. Przez lata zmieniał się format i skład. Niezależnie jednak od zmian, zawsze chce być tygodnikiem przynoszącym dobre i rzetelne informacje. Każdego roku przygotowujemy ponad 50 dodatków diecezjalnych, najczęściej ośmiostronicowych. Choć przy okazji ważnych wydarzeń, tak jak obecny jubileusz 225-lecia diecezji, tych stron jest szesnaście. Piszemy o ważnych wydarzeniach z życia Kościoła tarnowskiego i społeczności lokalnych.

Najmłodszym medialnym dzieckiem diecezji jest portal internetowy www.diecezja.tarnow.pl. Internauta znajdzie tam m.in. bieżące informacje z życia diecezji, komunikaty kurialne, aktualności parafialne oraz dane o ruchach i stowarzyszeniach działających na naszym terenie.

Joanna Sadowska

„Promyczek dobra” jest ulubioną gazetą Natalki

KS. ZBIGNIEW WIELGOSZ

Instytucje diecezjalne

W głąb duszy i historii

Małżeństwo to podróż, która czasem nigdy nie miała miejsca. Przekonują się o tym boleśnie petenci **Sądu Diecezjalnego w Tarnowie**.

Kieruje nim wikariusz sądowy. W pracy pomagają mu zastępcy, audytorzy, notariusz, zespół sędziów, rzecznik sprawiedliwości i obrońca węzła małżeńskiego. Trybunał rozpatruje kwestie nieważności i niedopełnienia małżeństwa, separacji oraz inne sprawy sporne i karne. Sędziowie sądu głoszą rekolekcje dla osób żyjących w związkach niesakramentalnych. Udzielają też porad, m.in. w Tarnowie, Nowym Sączu i Limanowej.

Natomiast miłe wrażenia z wypraw przywożą ze sobą pielgrzymi korzystający z usług Diecezjalnego Biura Pielgrzymkowego. Jego siedziba mieści się w Porąbce Uszewskiej. Biuro organizuje pielgrzymki do Ziemi Świętej, Włoch, Niemiec, Austrii, Francji, Hiszpanii, Portugalii, Litwy, Ukrainy, Grecji, Turcji, Meksyku oraz na Wybrzeże Kości Słoniowej. Zaprasza na pątnicze szlaki, które pomagają ludziom odnaleźć swoją tożsamość chrześcijańską i europejską.

Ciekawe i pozytywne doświadczenia można zdobyć spacerując w głąb historii diecezji. Jest to możliwe w Archiwum Diecezjalnym. Instytucja przechowuje m.in. kopie ksiąg metrykalnych z diecezji od XVII wieku, pergaminy, z których najstarszy pochodzi sprzed 600 lat, akta konysystorza tarnowskiego od XVIII wieku, a także akta lokalne. Z zasobów Archiwum korzystają

Ks. Tokarski prezentuje XVI-wieczny pergamin przechowywany w Archiwum Diecezjalnym

PONIŻEJ: Znakiem rozpoznawczym Muzeum Diecezjalnego jest rzeźba głowy Jana Chrzciciela na misie z XII wieku

PO LEWEJ: Biuro proponuje pielgrzymowanie do sanktuariów maryjnych Europy, m.in. do Lourdes

naukowcy, studenci oraz osoby poszukujące przodków. Inne, unikatowe zbiory prezentuje Muzeum Diecezjalne, najstarsze tego typu w Polsce (zał. w 1888 r.). Są to: zabytki gotyckiej rzeźby i malarstwa z terenu Małopolski, tkani-
ny kościelne (od czasów średniowiecza aż po XIX wiek), kolekcja obrazów ludowych malowanych na szkle, a także dzieła sztuki z około 1900 r. W muzeum prowadzone są lekcje z kultury średniowiecza oraz zajęcia dla studentów

kierunków artystycznych. Internauci mają możliwość wirtualnej wycieczki po ekspozycji muzeum.

Ci zaś, których bardziej interesuje eksploracja prze-

strzeni ducha, mogą się wybrać do domów kolekcyjnych. Jest ich trzy: „Arka” w Gródku n. Dunajcem, Centrum Pielgrzymowania im. Jana Pawła II w Starym Sączu oraz najstarszy z nich Dom Rekolekcyjny w Ciężkowicach (od 1948 r.). Szczególnym zainteresowaniem cieszą się rekolekcje dla narzeczonych (Gródek) oraz dla rodzin z Domowego Kościoła Ruchu Światło-Życie (Ciężkowice). Dom w Starym Sączu powstał przy jedynym w Polsce, całkowicie zachowanym, ołtarzu papieskim oraz muzeum pamiątek po Janie Pawle II.

xzw

JOANNA SADOWSKA